

Питання реалізації і захисту прав людини, у тому числі учасників антитерористичної операції, членів їх сімей з питань , що стосуються діяльності Пенсійного фонду України.

Статтею 46 Конституції України передбачено, що Україна як соціальна держава, зміст і спрямованість діяльності якої визначають права і свободи людини та їх гарантії, проголосила право громадян на належні, безпечні і здорові умови праці, соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин та пенсійне забезпечення громадян.

Пенсійний фонд України виконує одну з найважливіших соціальних функцій у державі - здійснює пенсійне забезпечення громадян, тому одним із основних пріоритетів Фонду є реалізація конституційного права громадян на звернення, підвищення якості обслуговування та захисту прав людини.

Кожен громадянин, який звертається до Роздільнянського об'єднаного управління Пенсійного фонду України має право:

1. на шанобливе ставлення до себе з боку працівників органів Пенсійного фонду;
2. безперешкодно подавати заяви, скарги, пропозиції з питань, які стосуються пенсійного забезпечення;
3. звертатись на особистий прийом до керівників та спеціалістів Фонду;
4. оскаржувати рішення органів Пенсійного фонду нижчого рівня до органів Фонду вищого рівня або в судовому порядку.

Також громадяни мають право знайомитись у приміщенні управління з матеріалами своєї пенсійної справи, особового рахунку, з інформацією про себе, яка занесена до електронної бази даних органів Фонду; вимагати надання завірених в установленому порядку копій документів, що знаходяться у пенсійній справі, та копій розпоряджень про призначення (перерахунок) пенсії; знайомитись з нормативно-правовими актами на підставі яких призначено пенсію, робити з них виписки та копії; одержувати будь-яку іншу інформацію про своє пенсійне забезпечення, яка знаходиться у володінні органів

Необхідно звернути увагу на те, що в Роздільнянському об'єднаному управлінні Пенсійного фонду України Одеської області діє система «єдиного вікна», яка реалізована у відділі обслуговування громадян дозволяє покращити прийом громадян та їх обслуговування. «Єдине вікно» забезпечує спрощення процедур отримання послуг, підвищення якості та комфортності їх надання, забезпечує відкритість та зрозумілість дій при їх отриманні.

В управлінні запроваджена система реєстрації на Веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України, який надає громадянам можливість зручно і оперативно взаємодіяти з Фондом!

Водночас метою написання даної статті поряд із захистом прав людини є і правове регулювання пенсійного забезпечення в тому числі учасників антитерористичної операції, членів їх сімей, яке здійснюється зокрема відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Згідно ст. 115 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», та у ст. 3, 4, 30 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» визначено, що право на призначення дострокової пенсії за віком мають:

1. військовослужбовці, особи начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейські, які брали участь у бойових діях, в [анти](#)терористичній операції в районах її проведення, а також ті, яким встановлено інвалідність внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих під час захисту Батьківщини або під час виконання інших обов'язків військової служби (службових обов'язків), або

- внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, виконанням інтернаціонального обов'язку чи безпосередньою участю в [анти](#)терористичній операції в районах її проведення,
2. дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, і батьки військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейських, які померли (загинули) у період проходження військової служби (виконання службових обов'язків) чи після звільнення із служби, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків), захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, виконанням інтернаціонального обов'язку чи безпосередньою участю в [анти](#)терористичній операції в районах її проведення, особи, яким надано статус учасника бойових дій відповідно до [пункту 20](#) статті 6, особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до [пунктів 12](#) та [13](#) статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", особи з числа резервістів і військовозобов'язаних, яким надано статус учасника бойових дій відповідно до [пункту 19](#) статті 6, особи з інвалідністю внаслідок війни відповідно до [пункту 11](#) статті 7 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту",
 3. дружини (чоловіки), якщо вони не взяли повторний шлюб, і батьки, яким надано статус особи, на яку поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", відповідно до абзаців [шостого](#) і [сьомого](#) пункту 1 статті 10 зазначеного Закону, а також [абзацу восьмого](#) пункту 1 статті 10 зазначеного Закону з числа членів сімей резервістів і військовозобов'язаних.

Право виходу на пенсію за віком мають після досягнення чоловіками 55 років чоловіками, жінками - 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років у чоловіків і не менше 20 років у жінок.

Порядком подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування", затвердженим постановою правління Пенсійного фонду України 25.11.2005 № 22-1, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2005 р. за № 1566/11846, передбачено, що до заяви про призначення пенсії за віком учасникам бойових дій, крім документів, що необхідні для призначення пенсії за віком, додається:

1. посвідчення інваліда війни, довідка МСЕК про визнання особи інвалідом, освідчення учасника бойових дій,
2. довідка про період (періоди) участі у бойових діях або в [анти](#)терористичній операції в районах її проведення, а для осіб, яким встановлено статус учасника бойових дій відповідно до [пунктів 19, 20](#) статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", також документи, на підставі яких встановлено статус учасника бойових дій;
3. посвідчення члена сім'ї померлого (загиблого), висновок МСЕК щодо причинного зв'язку смерті особи з пораненням, контузією, каліцтвом, отриманими при виконанні обов'язків військової служби (службових обов'язків), під час безпосередньої участі в [анти](#)терористичній операції, забезпеченні її проведення, або захворюванням, пов'язаним з перебуванням на фронті.

Необхідно зазначити, що учасники добровольчих формувань також мають право на таку пенсію за умови, що вони мають статус учасника АТО та службу в добровільному батальйоні.

При роботі з внутрішньо переміщеними особами Роздільнянського об'єднане управління Пенсійного фонду України Одеської області керується насамперед Законами України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб", "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", а також постановами Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 №509 "Про облік внутрішньо переміщених осіб" та від 05.11.2014 №637 "Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам».

Статтею 4 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" встановлено, що факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

Соціальні виплати (зокрема пенсії) внутрішньо переміщеним особам призначаються та виплачуються територіальними органами Пенсійного фонду за місцем фактичного проживання/перебування переселенців, незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції.

Для призначення (відновлення виплати) пенсії внутрішньо переміщена особа подає відповідну заяву в підвідомчий орган Пенсійного фонду України за місцем фактичного проживання. До заяви додається довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та її копія.

Відповідно до змін, які внесені до постанови Кабінету Міністрів України від 05.11.2014 № 637, починаючи з 1 липня 2016 року виплата пенсій, що призначені внутрішньо переміщеним особам, здійснюються через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства “Державний ощадний банк України”.

Анжела Мельник
Заступник начальника
управління